

Szerkesztői iroda:
N.-Enyeden, várszög-utca
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR KÖNYVNYOMDÁJA.
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy iven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:

Egész évre	4 frt.
Fél	2 "
Negyed	1 "

HIRDETME NYEK DÍJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás a **KÖZÉRDEK** vegyes tartalmu hetilapra.

Midőn e lap szerkesztésére és kiadására vállalkoztunk, az a czél lebegett szemünk előtt, hogy meggyénk s városai számára teremtsünk egy oly közegyet, mely képesül szolgáljon ezekre nézve az erdélyi társadalom, a magyar nemzet s az egész polgáriusult világ között.

E szempontból lapunk fel fogja ölelni a társadalmi élet minden fontosabb mozzanatát; különös figyelmet fordít a gazdaság, ipar, kereskedelem jelenlegi helyzetére s legújabb törekvéseire; fel fogja tüntetni közigazgatásunkat s kiterjed annak napi kérdéseire; közölni fog rövid, de tartalmas tárczazickekét, beszélyeket, életképeket, rajzokat, jelesebb költeményeket eredetiben és fordításban; koronként tájékozást nyújt a különböző tudományok s művészetek állásáról, fejlődéséről; hozni fog közleményeket a vidékről, a fővárosból és nevezetesebb alkalmakkor a külföldről; adni fog végre vegyes híreket, — szóval arra törekszünk, hogy a hasznos és élvezetes egyesítése folytán, lapunk minél szélesebb körben pótoljon szükségét, váljék nélkülözhetetlenné.

Határozott szándékunk a főfigyelmet mindenben megyei állapotainkra s erdélyi viszonyainkra fordítani, de más részt sohase fogjuk szem elől téveszteni egész hazánk s a külföld hasonló irányu és lapunk keretébe illő mozgalmait.

T. munkatársaink szives készsége, a komoly elhatározás és törhetetlen buzgóság a lap vezetői részéről s főként a remélhető jóakarata a mélyen tisztelt olvasóközönség támogatása által elég biztos alapot nyújtanak kitűzött czélunk elérésére.

Szerencsések voltunk munkatársaink sorába megnyerni a következő írókat: **Ábrányi Emil, dr. Bászlay Aurél, dr. Dárday Sándor, id. Gáspár János, ifj. Gáspár János, dr. Greguss Ágost, Lőte Lajos, László Elek, Makkai Domokos, Milassin Vilmos, Morágyi István, Nagy Lajos, Pávai V. Elek, Rájner József, Sylvester Domokos, dr. Szász Károly, Sebestyén Sándor, Székely Ferencz, Szilágyi Farkas, Solymosi Elek, Török Bertalan, dr. P. Thewrewk Emil, Vajna Károly.**

A „Közérdek” hetenként egyszer, minden vasárnapon jelen meg egy nagy iven, olykor mellékletekkel, lehetőleg csinos kiállításban.

A „Közérdek” előfizetési ára:

Egy évre	4 frt
Fél évre	2 frt
Negyed évre	1 frt

Az előfizetési pénzek „A Közérdek kiadó-hivatalához, N.-Enyeden” czim alatt küldendők.

Lapunkat a mélyen tisztelt olvasó-közönség nagybecsű pártfogásába ajánlja, maradunk kiváló tisztelettel

Pollák Mór, kiadó-tulajdonos.
dr. Boros Gábor, felelős szerkesztő.

Munkára fel.

Letelt az ó év. Befejeztük reminiscenciáinkat, visszazapillatásainkat felette; leszárítottuk a feljult bánat könyveit, és eltűnt ajkainkról a mosoly, melyet kedves emlékeink érzete előidézett. Átléptünk az új évbe, szívünkben újult reménnyel, mely vajmi keveset hagyott meg a mult évre való visszazapillantás különböző érzeteiből, hiszen az újév reggelen a reménykedés újabb és változatosabb képzeteinek van szentelve. — Mindnyájunknak vannak ohajai, vágyai és az ezek elérése utáni remény élénken meél fel lelkünkben. A nap további folyamában hivatalos üdvözetek, társadalmi kötelezettségből folyó általános „boldog újév” kívánatok, szeretettjeinknek szívből eredő és szebb jövőt reménylő köszöntései végre befejezést értek és ime ismét benne vagyunk az élet folyamának rendezes medrében. Újult erővel kell folytatnunk küzdelmeinket a létért, mely soha sem szünetelhet. — Nem szabad, nem lehet ámitanunk magunkat azon gondolattal, hogy a küzdelem csak a véletlen eredménye, vagy a különböző politikai, társadalmi okok következménye. Nem tőlünk függ e küzdelem létezése, nem rajtunk áll annak megszüntetése. Törvény az, mely, mióta a világ létezik, változatlanul érvényes a természetben és társadalomban, a fizikai és erkölcsi világban egyaránt. Nem vonhatja el magát előle sem a nemzet, sem az egyén, mert amely nemzet kitér előle, amely egyén meg nem felel követelményeinek akár az önbizalom hiányából, akár a küzdelemről való félelem miatt, az el fog sodortatni, tiportatni menthetetlenül. Hozzá kell szoknunk tehát a küzdelemhez, ha élni akarunk, képesíteni kell erőnket a viszontagságok legyőzésére, ha biztosítani kívánjuk jövőnket.

Vannak népek, melyeket a civilizáció las-

sanként kipusztít, kitöröl az élők sorából, mert ennek élvezeteit elsajátítják ugyan, de kitaró munkásságát magukéva tenni nem tudják. — Ki ne olvasta volna a híres utazók leírásából, hogy Amerika, Ausztrália vadnépei fogékonyabbak az európai betegségekre és kiesapongásokra, mint magok az európaiak, igen, mert ezek a legszélsőbb tudatlanságot és a legveszesebb élvezeteket akarják egyesíteni s a következmény: e népek kipusztulása, elenyészése lett a nyomor és ragályok csapásai alatt. — Nem ily mértékben, de kisebb arányokban áll ezen tapasztalat a történelem tanúsága szerint minden oly nemzetre, mely többet vesz át a civilizációtól életerőt emésztő élvezetekben, mint munkaszeretében és kitartásban. Nem akarjuk ezt egészben magunkra alkalmazni; de szükségesnek véljük intó például felhozni most, midőn nemzetünk önállóságának második évtizedében oly hatalmas közdelemben van lételeméi biztosítása végett. Nincs is nagy okunk aggódni e küzdelem kimene-tele felett. Talán nem lobog oly erősen a lelkesedésnek szalmalángja. Talán közönyt, némi lanyhaságot tapasztalhatunk közügyeink körül. Talán sulyosabbnak érezzük anyagi viszonyainkat. De a csüggedés s a beteges elgyengülés jeleit — hála az égnek — nem tapasztalhatjuk, mert van a nemzetben erő, van önbizalom elgyőzni a bajok sulyosodó terheit és van remény, hogy e küzdelem bére: a nemzet szellemi előhaladása és általános anyagi jóléte leend.

Méltán köthetünk reményeket a nemzet előhaladásához. Vegyük csak elő azon kimutatásokat, melyek a tudomány, népnevelés, a vasúti, posta, távirtda és hitelforgalom évről évre való fejlődését számadatokban mutatják, és hasonlítsuk össze ezeket az 1876-ik év eredményével, azonnal fel fog tűnni azon nagy különbség, mely pl. az 1880-ik év előnyös tétéleivel szemben mutatkozni fog. Nem tagadjuk, hogy főleg a kisbirtokos és a kisiparos osztály — a nemzet zömének ezen igen fontos elemei között az európaszerte általános kedvezőtlen viszonyok miatt legnagyobb a létért való küzdelem, és e küzdelem itt szed legtöbb áldozatot. De azt is be kell ismernünk, hogy az utolsó pár évben erőteljes és szép sikert jósító törekvések indultak meg avégből, hogy a küzdelemben ez életre való osztályok egyénei legyenek győztesek, és örömmel valljuk be azt is, hogy az egyesek által a küzdelemhez mért fegyvereket,

TÁRCZA.

Madách Imre

„Ember tragédiájá”-nak fejtegetése.

— Dr. GREGUSS ÁGOST-tól. —
(Folytatás.)

Az epikus költő vagy a regényíró apránként feltűnetheti hősei vagy szereplőinek lelkiállapotát, megmutathatja azon finom szálakat, indokokat, melyek tényezőként ezekre befolyanak. A drámaíró egy este alatt kénytelen megismertetni velünk egy nagy eseményt. Négy kötetben (mint a regény író) nem teheti, de még egyben sem. Ezért kell a drámai magyarázatoknak sokkal erősebbeknek, kézzelfoghatóbbaknak lenni, mint az epikai magyarázatnak. A drámai költő magyarázatát valóságilag hasonlíthatjuk a színházi díszletek festéséhez, melyeknek igen durvának, erőseknek kell lenni, hogy megálljanak. A miniatúr festésnek a drámában semmi hasznát nem vesszük.

Az epikus költészetben az úgynevezett kombinált motivációnak is helye van, és az epikában megtörténhetik többféle tényezőnek feltűntetése által; a drámai esemény megmagyarázására csak egy indok, magyarázat lehet; de ennek határozatlan kézzelfoghatósnak kell lennie. A dráma annál sikerültebb, mentől egyszerűbb. Mind az epikus, mind a dráma költő az illető szereplők jelleméből veszi jellemét s világosítja fel előttünk, hogy ez által a szereplők tetteit megérthessük. A jellemről folyó esemény nem pusztán esemény többé, hanem esemény; ezért a drámai költészet a cselekvény költészet. A cselekvény a dráma az eleme, a lényege. A mi a dráma formáját, a beszélgetést illeti, ezzel a formával élnek egyéb műfajok is, habár nem oly következetesen mint a dráma, a hol a beszélgetés formája egészen szigorú kivétel nélkül való. A drámában a költőnek magának megszólalni soha sem szabad. A drámai formát

helylyel közel egyéb műfajok is fölítik. Pl. a görög, a római idyllek, Plato dialogusai szintén beszélgetések. Különösen szeretik a beszélgetés formáját a beszély, novella és ballada; ugyancsak ezen két fajnak a novella- és balladának a gyors haladás egyik jellemző vonása.

A mi magának a dráma formáját illeti, itt megkülönböztethetünk tiszta és vegyes fajokat. A tiszta fajhoz tartozik a tragédia (szomorujáték) és komédia (vigjáték). A drámai vegyes fajok, a hová az úgynevezett közép-fajok is tartoznak, melyekben a drámaiság egyéb műnemek jellemével ruházódik fel; így nevezetesen szereti a dráma különösen a vele legközelebb rokon műnemnek az epikai műnemnek jellegét fölteni. Az epikában két fő fajt különböztetünk meg, az eposzt és regényt. A vegyes drámai fajok között mindenekelőtt azokról kell megemlékezni, melyek az által származnak, hogy a dráma eposzra lesz és azáltal, hogy regényre lesz, illetőleg, hogy valami eposz van dramatizálva vagy valamely regény. Shakspeare az úgynevezett Historiái azok a darabok, a melyeket a történelemből merített; a mi költészetünkben van egy pár ilyen epizód dráma, pl. Vörösmartynak „Bujdosó”-ja. A mai korban különösen a regényes dráma divatozik, a mai színpadon jóformán csak ez uralkodik.

Vannak azután vegyes fajú drámák, melyekbe lyrai elemek vegyülnek, ezeket lyrai drámáknak nevezik: ilyen Czákó Leonája.

Vannak továbbá, melyekben az epikus elemek törnek be, ilyen Schiller Wallenstein trilogiája: A Wallenstein tábor. Népszínművek, vaudeville-ek nagy részei ilyen „leiró drámák”; pl. ilyen a „Háromszéki leányok”, hol tulajdonkép a népelettel ismerkedünk meg, az van leírva. Van egy bohózat, „Párizsi élet”, már maga a czim mutatja, hogy ez nem valami cselekvény, nem valamely gyorsan lepergő drámai cselekvény a czél, hanem bizonyos helynek, bizonyos életmódnak a feltűntetése.

Ott van még a költészet nemek között a didaktikai költészet, ez is hozzá vegyülhet a drámához és akkor keletkeznek a drámai tanköltmények, oktató drámák. Ilyen p. o. a melyekben az oktatás, a tanulás világosan hozzá

van adva, bele van téve a cselekvénybe. Lessing „Bölcs Nathan”-ja. A francia irodalomnak gyönyörű ilyen drámáskái vannak, ők proverbs-eknek nevezik; ezek abból állanak, hogy bizonyos cselekvényt tüntetnek föl, a melyeknek tanulsága előre ki van tűzve a darabban. Ilyen Girardin aszszony „La joie fait peur”-je (Borura der). Alfred de Musset-nek is van egy pár ilyen gyönyörű darabja.

Az „Ember Tragédiája” is ezen fajba, az úgynevezett oktató kategóriába tartozik. De hát miért nem mondja a költő egyszerűen drámának? Hiszen dráma az Ember Tragédiája. Ha dráma, annál fogva is költemény, minek itt ismét kifejezni azt, hogy költemény. Az elnevezésnek az alapja nincsen meg magában a műfajnak a lényegében, azaz nem magyarázható ki magából ezen drámai fajtól, inkább csak szokás, olyan szokás, a melyet az aesthetikával megindokolni nem lehet.

A dráma előttünk folyván le legtermészetesebb megjelenési módja a színelőadás; elő nem adott, vagy elő sem adható dráma olyan, mint a fel nem öltött ruha, tökéletesen czéltalan; a drámákat azért írják, hogy a színpadon előadják. (Legalább így kellene lenni). Azt tapasztaljuk azonban, hogy minél erősebb valamely drámai műben a vegyülés, minél kevésbé tiszta valamely dráma, annál kevésbé lehet előadni. Gondoljunk a regény-drámákra, melyeket egyenesen regényekből dolgoznak ki és a melyeknek azután se hossza, se vége.

Vannak drámák, még pedig igen meglehetősen számmal a melyek nincsenek arra számván, hogy színpadra kerüljenek. Az ilyen drámákat nevezik olvasó drámáknak, még szokásosabban drámai költeményeknek. Madách is ebből a szempontból nevezte művét drámai költeménynek, ki akarván azt előre is fejezni, hogy nem a színpad, hanem az olvasó asztal számára írta. A drámai költemény tehát olyan dráma, mely akár hosszánál, akár laza berendezésénél fogva, többnyire azért, mert a tartalom nem cselekvény, inkább bizonyos érzelmet, eszmék feltárása, már a szerző előleges intenciója szerint nem készülő színpadi előadásra és drámai alakját csak ürügyül használja,

t. i. a fokozottabb szorgalmat a nagyobb takarékosságot s a helyesebb felismerés folytán a viszonyokhoz való czélszerűbb alkalmazkodást tekintve, az ügyek kedvezőbb fordulatára biztos kilátásunk lehet. Ily remények között kezdve az új évet, hadd folyjon minden téren a küzdelem nehez munkája, — a győzelem bizonyára a kitartó munkásé leend. — Munkára fel!

Az iparos tanuló oktatása Nagy-Enyeden.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter jelentése „ hazai közoktatás állapotáról az 1879—80, 1880—81. évről”, az iparos tanuló oktatásáról ezt mondja: „Az iparos tanuló oktatása semmi módon nem halad előre. Egy-két értelmesebb, nagyobb város foglalkozik a kérdéssel, de még ez sem bír előre haladni; a kisebb városok — kevés kivétellel — e tárggyal nem is foglalkoznak.”

Pedig ha valamely országban az iparosok oktatása égető szükség, nálunk Magyarországon valóban az. Mert Magyarország jólle, vagyonsodása, sőt fenmaradása nagy mértékben függ a nemzeti ipar felvirágzásától. És a hazai ipar versenyképességének és megvédelmezésének, nem különben az iparos vagyonsodásának leghatásosabb eszköze, az iparos osztály szellemi és tudományos képzettsége. — Városunk közönsége már rég meggyőződött az iparos tanuló oktatásának fontosságáról, mert már korábbi időkben gondoskodott a fontos ügyről, a vallásfelekezetek lelkeszei által, az ugynevezett vasárnapi iskolákban. A vasárnapi iskolázás azonban nem felelt meg a célnak s ezért a város derék tanácsa, ügybuzgó tanfelügyelőnk közbenjárására, ezeltől három évvel állított fel ipariskolát, mely már harmadik tanfolyamát járja, s mint minden új intézmény, küzd a kezdet nehézségeivel, az iparos osztály — melynek emelésére van hivatva — az iparos osztály közönyével, elfogultságával. A tek. városi tanács belátván, hogy ovatos intézkedései czélhoz nem vezettek, ez ügy iránti jóakarathoz több szigorot fog alkalmazni, s a konok és makaeskodó mestereken a törvényes büntetést végre is hajtja.

Az 1872-iki ipartörvény 42. §. C. pontja elrendeli, hogy „minden iparos köteles tanonezát az ismétlési, estvéli s illetőleg ipariskolába járásra szorítani;” s ki ezen törvény ellen vét a 87. §. 20 frttól 200 frtig terjeszhető pénzbírsággal büntetik, sőt a 90. §. szerint az oly iparos, ki ezen kötelezettségének ismétlenül nem tesz eleget, „iparos tanonezok tartási jogától iparhatóságilag megfosztható.”

A helybeli iparos iskolába ez év folytán beiratott 52 növendék, de remélem ezen szám a törvény végrehajtása által két, sőt három enyire is fel fog szaporodni. A beirt növendékek ismereteik arányához mérten 3 osztályba soroztattak.

Miből tartassék fenn ezen iskola? Az eddigi eljárás szerint, minden iparos tanuló köteles volt 4 frt évi tandíjt fizetni. Ebből aztán lett perpatvar. Ki fizesse a tandíjat, a szülő-e, vagy a mester? Elég az hozzá, hogy nagyon kevés gyűlt be belőle a legerélyesebb felhajtás mellett is. Nézetem szerint az iparos tanulókat fel kellene menteni ezen fizetési kötelezettség alól, mivel ez lehet a főök, a miért iparosaink ez iskolát is terünek tartják és idegenkednek tőle. Ez a fizetési módozat mindennél is hol megkísértették, czélszerűtlennek bizonyult. Honnan vegyük hát a pénzt a költségek fedezésére? Onnan, a honnan mások veszik!

A kolozsvári iparos iskola fenntartása a mult iskolai évben 3224 frtba került, mely összeg részben az iskola fenntartói, részben az iskola jöltevi adományából telt ki. Nevezett iskola fenntartói: az állam 1500 frttal, a város 600 frttal s a kolozsvári iparkamra évi 200 frttal; jöltevi voltak ez intézetnek: a takarék- és kisegítőpénztár, az

egy ipartársulatok tiszta jövedelmök 10 %-val, s egyes nemeskeblű barátjai az iparos oktatásnak önkéntes adományokkal. A kolozsvári virágzó ipariskola igazgatósága tehát feltalálta a helyes alapot, melyre e fontos iskolát fekteté.

Azt hiszem, hogy Enyed városában, hol az iparos osztály általában sokkal szegényebb, mint Kolozsvárt, még kevésbé lehetséges ily iskolát tandíjből fenntartani. S ha még hozzá tesszük, hogy a kényszer iskoláztatás és tandíjkötelezettség két nehezen összeegyeztető dolog bátran kimondhatjuk, hogy ha ily iskolát állandólag fenn akarunk tartani, multhatatlanul állandó alapokat kell teremtenünk.

Bátor vagyok ennél fogva városunk t. ipartársalait felhívni, hogy most, midőn úgy is épen évi gyűléseiket tartják, tegyék komoly tanácskozásuk tárgyává ezen ügyet, mely tőlük várja megoldását. Igyekezzenek tenni és a magas kormány méltányolva az igyekezetet, bizonyára nem fog késni segélyével. Forduljanak méltányos kérésökkel az iparkamarához, mely ugy erkölcsi, mint anyagi támogatásával részt veend az ügy létrehozásában. Városunk tek. tanácsa és képviselőtestülete szintén meghozza a kitelhető segélyt. S ha a t. ipartársulatok kötelezségeiket ez ügyben megtehték, állani és virágozni fog azon intézmény, mely első sorban van hivatva iparosaink vagyoni és társadalmi állásának emelésére. — Ugy legyen.

Sebestyén Sándor.

Fővárosi karezetatok.

Budapest, 1882. jan. 4-én.

A sajtóügyi censura idejében igen hálás feladat volt a hírlapirodalom. Az író csak sejtetni engedé véleményét s mert nem mondott semmit, — mindenki azt olvasta ki a sorok közül, a mit legmagasztosabbnak tart s a minek kifejtésében az író csak kényszerűség által vélte gátolva. Igen természetes, hogy sok okos ember a legbölesebbet gondolta, a miben azonban az író talán legártatlanabb volt; de egy érdeme mégis elvitázhatlan t. i. hogy a gondolkodásra impulst adott. Ily értelemben veszem az e lapok előfizetési felhívásában kitűzött czélt, mely szerint „kapesul szolgáljon az erdélyi társadalom, a magyar nemzet s az egész polgáriassult világ között.” Ezen lángoló törekvést kislelkűnek senki sem mondhatja; de hiszen jól mondja Goethe: „Nur Lumpen sind bescheiden,” és még helyesebben mondja a classicus római böles: „in magnis et voluisse sat est!” Csak szalmatűz ne legyen e lelkesedés; mert valóban sehol a világon anynyi szalmát nem égetnek el, mint Magyarországon, hol az Alföldön szalmával fűtenek.

Szeretem tehát, hogy e lap kislelkűsége és álszerénykedés nélkül lépett a szellemi küzdelemre; így is anynyi nehézséggel kell egy provinciális lapnak megküzdeni, hogy a nagy hévből talán még is fog anynyi ügybuzgalom resultálni, menynyi annak fenntartásához szükséges. Az egyik nehézségnek nem megoldására, hanem megkerülésére én is vállalkozom. E nehézség abban áll, hogy politikáit írják a nélkül, hogy a kir. ügyész fojtó őrangyalként cautio követelésével kiolthassa e lapnak zsenge életét. Komolyan tehát nem politikálhatunk t. olvasó; de tréfásan eseevge mindent, még az igazságot is elmondhatom. Hiszen zsarnok uralkodók is bohocozot tartottak maguknak s csak attól túrték el, hogy néha az igazat is szemükbe mondja. Furesa igazán, a ratio legis avagy a legis ratio, melylyel anynyiszor ellentétben áll a ratio legis!

Kezdjük tehát a cautio nélküli politikát az ujévi gratulációval. Tudvalevőleg szokásjogon alapszik, hogy újév napján az uralkodó kormánypart a kormány és pártvezérnek támogatást ígér; — ez t. i. a gratulációnak politikai háttere s ezért még Deák Ferencz életében a kormány tagjai is a párt élén vonultak az öreg urhoz, támogatást biztosítván politikájának. Szokatlan valami volt

a világ előtt, hogy a kormány tagjai ígértek támogatást a párt s illetve a pártvezérnek! Elég impulst foglaltatik ebben a gondolkodásra. — én csak következtetésemet mondok el, mely szerint azon abnormis viszony a hatalom megosztására vezetett, mely kifejezését örökös compromissumokban találta az intező pártvezér és a végrehajtó kormány közt. Idővel ugy a kormány, mint a párt részéről is panaszok merültek fel és az öreg ur szűkebb környezetét „camarilla”-nak kezdték elnevezni. Az egység hiánya tehát a pártromlás magvát rejtette möhében. Ennek ép ellenkezőjét demonstrálja a szabadelvű párt minden ujévi gratuláció alkalmával. Ezen pártot Tisz a Kálmán szellemi fölénye és egységes akarata vezérli s ezért hiába keltették anynyiszor a pártbomlás híreit, — ő eskis pártjával együtt bukhatik és nem a párt decompositiója utján mint Lónyay, Bittó és a többiek. Alkalmilag ennek előnyeiről és hátrányairól is fogok discurálni; de most nehogy komoly értekezés és czikkezés váljék eseevéseimből, áttérek ama szokásos ujévi gratulációra, melylyel a képviselőház elnökét szokták megüdvözölni. Ez év folyamán az üdvözöl beszéd igénytelenség volt annak legnevezetesebb momentuma és egy szellem dus publicista barátom élezesen jegyzé meg: Pécly Tamás ismét bebizonyította, menynyre jó ember; mert az üdvözöl beszéd igénytelenségét lehetőleg paralizálni törekedett válaszában egyszerűségével!

Reméljük azonban, hogy a jövő héten megkezdődővén a parlamentáris munkaszak, az ünnepi beszédek igénytelenségeért kárpótolni fog a komoly beszédek tartalmasága? Különböző jelek élénkségre engednek következtetést vonni. E jelek között tartoznak a részleges miniszteri válságról keringő hírek. Legujabban az igazságügyi miniszternek visszalépte komoly politikusok részéről is kombináció tárgyává tétetik s anynyi bizonyos, hogy a biróságok végleges szervezésekor a fölött, hogy Gyulafehérvár avagy Nagy-Enyed legyen-e a törvényszék székhelye? — nem fog Pauler igazságügyminiszter dönteni.

A költségvetési vita iránt különben az érdekeltég háttárbe szorul a vidéken az egyes törvényhatóságok költségvetése előtt. Örömmel látom, hogy Alsófehérmegye is mozog és e lapok hivatáskörének betöltéséhez fog tartozni, hogy „az egész polgáriassult világ” egyik kis részecskéjét eme mozgalom tárgyáról és lefolyásáról tájékoztassa.

Nemo.

Gondoljunk Nagy-Enyed város monográfiájának megírására.

Van egy kis város a szőke Maros jobb partján, honnan a tulajdonképeni erdélyi Hegyalja kiindul. Jó kis magyar város. Népe egyöntetű. művelt és munkás, népességének száma 5 1/2 ezer lélek.

Ennek az erdélyi kis magyar városnak neve: Nagy-Enyed.

Jelentékeny szerep jutott részébe mindig Erdély politikai, társadalmi és culturalis életében. Ezt a szerepet elvállalta és híven be is töltötte. És hogy Nagy-Enyed város multban is nem egyszer jelentékeny szerep vitelére volt Erdélyben a gondviselés által elhiva, ennek bizonyosságul szabadjon egy pár mozzanatra rámutatnom.

A reformáció első századában 1564-ben apr. 8-án kezdődőleg Nagy-Enyeden tartatott meg az országos zsinat, melynek az volt feladata, hogy megállapodást hozzon létre a Kalvin és Luther követői között az úrvacsora kérdésében, mely fölött folytatott vitában a kedélyek hovatovább mindig inkább és inkább elmérgesedtek.

I. Apafi Mihály 1662. október 6-áról kelt fejedelmi rendeletével Nagy-Enyedre teszi át a collegium Bethlenianumot, mint a főiskola uradalmának főhelyére, mely fejedelmi böles intézkedés folytán Nagy-Enyed országos hírre emelkedett és azzal bir mai napiglan is. Ezen fejedelmi

épen mint Plató értekezéseiben a dialog formát csak ürügyül használja.

Madách Erthber Tragédiája szintén hosszúsága és értekező beszélgetése miatt nem való szinpadra és ezért illeti meg a drámai költemény neve, dráma helyett. De azért ha tekintjük Madách művének egyes színeit, egyes szakszait, habár ezek egyenként képek, gyakran csak allegorikai képek, mégis anynyi drámai erőt és drámai haladást tartalmaznak, sőt egészben tekintve a művet, az egészenk is anynyira meg van a maga kerek drámai eseelevénye, hogy ezt a drámai költeményt a szinpadon lehetetlen volna egy este előadni, de nem lehetetlen egyes szakaszokként két, három vagy négy részre osztva az előadás.

Mérsz és nagy szerkezetében, a mely a két őszülöben Adám és Évánban az összes emberiséget személyesíti. A dráma egyénítésének, jellemzésének olyan szokatlan nagy ereje van, hogy habár a mit csupa jelkép: mégis élet, habár csupa abstraktio, csupa elvonás, mégis költészet. Drámai költeményét a költő ezzel a czimmel ruházta fel: Az ember Tragédiája, tehát intentiója szerint tragikus drámai költemény, olyan, a mely leginkább a tragédiához fog közeledni, tehát vegyes drámai faj, de olyan, a mely legközelebb áll a tragédiához.

A szomszédaszony.

LŐTE LAJOS-tól.

— Felolvasatott a nagyenyedi műkedvelő társulat január 27-iki gyűlésén 1878. —

Meteorológiáról szóló régebbi művek gyakran tesznek említést egy rettenetes jégesőről, mely 1767-ben esett volna Potsdamban és környékén. Állítólag akkora jégszemek hullottak, mint egy-egy dinynye. A tudósok nem tudták, hogyan lehessen e tényt kimagyarázni. Anynyi azonban bizonyosnak látszott, hogy a leírás legalább is túlozva van. A borzasztó tünény leírását mindakét akkori berlini lap közölte, de helyreigazítás soha sem jelent meg sehol. A titok megoldása századunknak jutott

osztályrésztül. A megoldás következő. Nagy Fridrik akkoriban Potsdamban időzött. Egy előkelő ember érkezett Berlinből Potsdamba s kihallgatást nyert a királytól.

„Mi újság Berlinben?” kérdezte a király.

„Közeli háborútól félnék, felség!” felelte az idegen. Nagy Fridrik, hogy „hű népe” becses figyelmét a politikától elvonja, a két berlini újság szerkesztőinek megrendelte, hogy vegyenek föl lapjaikba egy újdonságot, mely szerint Potsdamban dinynye-nagyságu jegek hullottak. Egyszermind megtiltott minden helyreigazítást. Így terjedt el a potsdái rettenetes phaenomenről a hír, ámbár ugyanakkor ugyanott szép tiszta idő volt.

Nekem is az a czélem ez alkalommal, hogy a tisztelt közönség figyelmét a politikától és egyébtől elvonva, oly tárgyra irányozzam, melyet mindnyájan szeretünk s mely minket anynyira szeret, hogy egész életét a mi hasznunk, kényelmünk és gyönyöreink megalapítására, előmozdítására szenteli.

Felolvasásom tárgya egy szende, vidám, örökké mosolygó szép asszony, a ki csak itt a szomszédban lakik, a ki bizonyosan látta a tisztelt közönséget ide összegyűlni s a ki talán maga is eljött volna legalább a terem alakain bekandikálni, ha tudta volna, hogy a felolvasó őt szándékozik bemutatni a tisztelt közönségnek.

Kezdjük a dolgot legelől s lássuk, mit csinál a szomszédaszony reggeltől estig.

A nőket általában szeszélyeseknek tartják a férfiak. Én azonban nem vagyok ily elfogult és azt állítom, hogy ama szabály alól kivételt képeznek azon hölgyek, a kik — nem szeszélyesek. Sajnálattal kell kinyilatkoztatnom, hogy a mi szomszédaszonyunk épen nem kivétel. Már csak a fölkelés idejét is folyvást változtatja, habár e változtatásban bizonyos szabályhoz ragaszkodik.

Ha reggel kel föl, mint más ember-fia: akkor arca egész nap halvány, álmos, rosz kedve van, ki sem megy a házból, pedig egész éjjel aludt és bizonyosan pompásan aludt és szép álmai voltak. Minél későbbre kel föl, nap folytában annál hamarabb viszatér jó kedve, mo-

solygó vidámsága s annál nagyobb buzgalommal lát dolgait után.

Sokszor abban találja gyönyörűségét, hogy este hagyja el ágját, miután egész nap szendereggett. Ilyenkor van ám aztán magas kedve! Legszebb ruháját ölti magára, mely semmiképen sem divatos szabásu, mert egyik szeszélye épen abban áll, hogy a divat szeszélyeit következetesen megveti és ebben, azt hiszem, alaposan különbözik is minden más nőtől. Ruhája kék színű, mint az ég, gazdagon díszítve a legszebb drága kövekkel, gyémántokkal, brilliántokkal, melyeket mindenki irigyel tőle. Toilette-je oly szép, oly megragadó, hogy az egész világ bámulja és gyönyörködik benne.

Örömtől sugárzó arczczal, de nyugodtan, méltóságosan induléseltájarászéles udvarán; nem gondol a növekedő sötétséggel, mert az ő szeme a sötétséget áthatja s fényt áraszt maga körül. A mint így lépdel odább aetheri könnyűséggel: gyakran mellette teremnek udvarlói s élénk társalgás kezdődik, melyet azonban oly halk hangon folytatnak, hogy közönséges halandó nem hallhatja, hanem csak olyanok, kiknek halló idegeit a transcendentalis philosophia erre eléggé kifinomította.

Nem kell megütközni azon, hogy a szomszédaszonynak udvarlói is akadnak. Szépsége és gazdagsága ellenállhatatlan vonzóerőt gyakorolnak még komoly öreg urakra is, ámbár el kell árulnom, ha mindjárt udvarlanság bünébe esem is, hogy a szomszédaszony igen magas kornak örvend. Erősen vén asszony, de szebb, kedvesebb vén asszonyt bizonyára nem ismert soha senki. Hány éves, nem lehet ugyan határozottan megmondani, mert a mikor ő született, a mátrikulák még nem voltak feltalálva, de anynyi bizonyos, hogy ő minden más asszonynál idősebb.

Az udvarlást mulatság végett elfogadja, de férjhez menni eszeágában sincs. Függetlenségét házassági frigyért feláldozni nem szándékozik. Magas állása és gazdagsága folytán így több jót tehet másokkal. Mert az ő életczélja az, hogy másokat boldogítson s jótéteményeiről az egész világ tud beszéljen. (Folytatása következik).

böles intézkedés folytán Nagy-Enyed az erdélyi classicus tudományosság, műveltség egyik legkiválóbb pontjává vált, az maradott két hosszú század viharos eseményei között és az ma is.

Azon hazafias mozgalomnak, mely a honi nyelv felvirágoztatásán kívül a vallási és polgári szabadság és jogegyenlőség kivívása érdekében indult meg a múlt század utolsó tizedében és magas hullámokat vetett jelen századunk 30-as éveiben: Nagy-Enyed volt egyik gyújtópontja. Itt hallatták fellillanyozó szónokataikat a polgári szabadság és jogegyenlőség érdekében néhai boldog emlékü br. Kemény Dénes, Szász Károly és a gondviselés jóvoltából még ma is életben levő Zeyk Károly stb. Innen kelték útra az úgynevezett „vándor pátrióták” és lobbanították lángra Erdély több vármegyéje birtokos és polgári osztályában a polgári szabadság és jogegyenlőség iránti lelkesedés szent tüzét.

Mikor az 1848-iki események fejlődésének természete azt tette szükségessé, hogy nemzetünk a hon szentesített alkotmány védelmére fegyverhez nyuljon, a dicső honvédszólaljak egyik legdiesőbbikének, a 11-eknek, legnagyobb részét az Enyeden tanult fiatalok tette. És hogy Nagy-Enyednek nem csak az újabb, hanem a régebbi időkben is híven kellett teljesítenie a hon iránti köteleit, eléggé bizonyítja egyebek mellett még az a körülmény is, hogy a későbbi nemzeti fejedelmek által ugy a város, mint alodium, valamint ennek egyházi hazafias érdemeik előismerése jelölt szép kiváltságokkal és jelentékeny javadalmazásokkal lettek megajándékozva.

Ezen hazafias érzülete miatt ki jutott részébe a szenvedésekből bőségesen. Így 1658. szeptember első napjaiban a lengyelországi szerencsétlen hadjárat utáni éven az Erdélybe betört tatár csordák dultak fel, 1704. virágvasárnapján a labancok rabolták ki, égették fel s gyilkolták le a polgárság és az ezzel együtt életük megvédelméért küzdő tanuló ifjúság egy részét, 1849. január 8-án és 9-én az Axtenti tábora tört reá ellenére minden népjognak és jelszen ellenére a városiak által az nap vele kötött szerződésnek. Ekkor, hogy minő rombolás vitetett véghez a virágzó kis városban, hogy mennyi drága okmány és más, a hazai tudományosságra nézve örök pótolhatatlan kincs semmisült meg, nem is említve az anyagiakban történt fölszámíthatatlan károkat; hogy mennyi ártatlan élet veszett el nagyrészen fegyver és jelentékeny részben az elemek pusztító erejének ellenünk támadása következtében — fájdalom — sokan tudjuk és érezzük s épen ezért nem tartom szükségesnek e helyen erről hosszabban szólni.

Már csak ezen röviden fölemlített egy pár feltűnőbb jelenségből is alaposan feltehető, miszerint Nagy-Enyed városnak multjával egy gonddal összeállított monographiából megismerkedni érdekes olvasmány lenne. Többet mondom: hogy Nagy-Enyed város történelme megírassék, különösen reánk enyedikre nézve erős meggyőződés szerint elodázhatalan szükségesség, tovább nem halasztható kötelesség.

Kétségtelen dolog, hogy egy ily mű megírása rendkívüli nehézségekkel jár, mert okmánytáraink elveszték a mult viharában. Lehet azonban adatokat találni másutt eleget.

Ott van például a Bethlen-főtanoda levél- és okmánytára. Ez — hála a gondviselésnek! — megmentette az 1848-iki pusztulás alkalmával. Erős meggyőződés, miszerint a méltóságos főiskolai elöljáróság nem vonakodnék egy ilyen czél érdekében levéltárába ahhoz értő egyének betekintést engedni.

Hogy pedig itt található városunk multjára vonatkozó adat nem csekély számban, tudva van. Ott van a gyulafehérvári gazdag püspöki levél- és okmánytár. Itt is található reánk vonatkozó adat. Így pl. biztosan tudom, hogy az enyedi ezéhek részére történt fejedelmi adománylevelek ott megvannak. Sőt vannak a nagyenyedi ref. templomra vonatkozó följegyzések is. Ott van a marosvásárhelyi gazdag Teleki könyv- és levéltár. Ott van az erdélyi ref. főconsistorium levéltára stb. stb. Ezekben lehet minket érdeklő adatokra találni kétségen kívül, csak tüzze ezúl maga elébe egy ahhoz értő egyén ezek után kutatni.

Aztán ott van boldog emlékü báró Kemény István „Fekete könyve”, ott van b. Kemény Gábor ő nmhtgának „Nagyenyed és vidékének pusztulása” ezimen megjelent munkája, vannak szerzeszt a hazában egyeseknél akárhányánál reánk vonatkozó értékes okmányok. — Még helytt nálunk is akadnak; kerültek ki ilyenek egy-egy pince elejtett zugából, a szét hordott romok közül.

Ott vannak végül — jöllehet már nagyon megirukulva — öreg embereink, kik az 1848-49-ik években vívott önvédelmi harc előtti időkben évtizedek során át tevékenyen folytak be a város és az ennek kebelében fennálló egyházak ügyeinek intézésébe, kiknek eleven emlékképekben van még sok fontos régi dolog városunkat illetőleg. Kik olvassatták a város s az egyházak régi jegyzőkönyveit. Ki kell hallgatni ezeket a tisztos ősz férfiakat, fel kell jegyezni nyilatkozataikat. Sok érdekest tudnak ők még elbeszélni olyast, miket egy történelmi író hasznosan fölhasználhat. Ha késedelmezünk, elmennek ezek az öreg embereink is és magukkal sok értékes adatot visznek sírba.

Azonban nem kívánok hosszasan visszaélni a tisztelt olvasó közönség becses figyelmével s éppen azért egyszerűen és röviden kijelentem, hogy mi czélja van jelen fölszólásomnak, az t. i. hogy gondoljon Nagy-Enyed közönsége komolyan arra, miszerint városunk történelme késedelem nélkül irattassék meg; hogy karoljunk fel ezen ügyet társadalmilag és hatóságilag erélyesen. Ez reánk nézve nem olyan közönséges napi kérdés, mely ma izgalomba tarthatja a kedélyeket, aztán holnap elfeledjük vagy jót nevetünk ajta, hogy semmiért mily nagy port vertünk fel. Ez a mi életünk mélyére ható kérdés. A mely állam, nemzet, város nem érdeklődik multja iránt, azt nem ösmeri s nem igyekszik megismerni, az nem méltó arra, hogy komolyan számba vétessék. A multak ösmeretéből mint egy gazdag forrásból sok erőt és lelkesedést lehet meríteni avégre, hogy törekedjünk előre haladni, fejlődni és emelkedni.

Tegyük meg ez ügyben mielőbb a magunkét. Találjunk módot arra, hogy öszszegyűjthessünk egy bizonyos öszszegyet, melyet jutalmul tűzhessünk ki annak, ki vállalkozik megírni Nagy-Enyed város lehetőleg teljes történetét.

Szilágyi Farkas.

Közegészségügy.

Nagy-Enyed város egészségügyi bizottsága igen czél-szerű bejelentési mintát osztott ki a gyakorló orvosok között a végbél, hogy a nagyobb közegészségügyi fontossággal bíró ragályos kórnek s az előfordulásukra és keletkezésükre vonatkozó adatok a lehető leggyorsabban jussanak a rendőri hivatal tudomására. Ezen segédeszköz által nem csak azon elöny van elérve, hogy a város egészségügyi állapotának hü képe áll napról-napra a rendőrség szeméi előtt, hanem azon további is, hogy a hatósági beavatkozás biztos alapra támaszkodván, ugy az elhanyagolás, mint a hivatalos túlesapás esábjaitól kellően megóvatik. Ezen gyakorlati mintát a párizsi statisztikai hivatal alkalmazta először járványügyi adatok gyűjtésére, s miután ez a Németországban, Ausztriában s hazánkban elfogadott bejelentési módokat messze túlszárnyalja, már ezen szempontból is bátran ajánlhatjuk Vizakna, Abrudbánya, Gyulafehérvár s hatóságainak, s ha rossz néven nem vennék, többi erdélyi és magyarországi városainknak is.

Használata igen egyszerű. A szelvényként kiállított minta minkét oldalát az orvos kitöltvén, a jobb oldalt leszakítja s a rendőrséghez viszi, vagy küldi, a baloldalt pedig saját használatára magánál tartja.

Födolog, hogy minden gyakorló orvos ily mintával elegendő számban el legyen látva s ha készletét elfogyasztotta, azzal magát a rendőrségnél elláthassa. — Az orvos, midőn beteg látogatásra kiindul, tegyen néhány orvosi naptárába, vagy még czélszerűbben tesz, ha kis könyvet kötött magának belölük.

A minta a következő:

A kór kezdő betűje		A beteg neve, kora		A kezdet valószínű keltje	
Kórneve		Foglalkozása		Lakik	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	

A kór kezdő betűje		A beteg neve, kora		A kezdet valószínű keltje	
Kórneve		Foglalkozása		Lakik	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	
A kór kezdő betűje		A kezdet valószínű keltje		A kór gyanítható származási helye	

IRODALOM.

— A „Képes Családi Lapok” újvi (Jan. 1. 1882.) 14-ik számának tartalma: Az apa boszúja. Elbeszélés; írta Cserhalmi T. M. — Vadvirágos szép völgy. Kéltmény; írta Thuróczy Endre. — A szürke ház urnéje. Angol beszély; fordította Milesz Béla. — Egy rablogyilkos vezeklése, Monda a Fekete-erdő vidékéről; közli Ince Jenő — Vagyon és szerelem. Elbeszélés; írta Cserjés László. — Az év meghalt — éljen az év! Irta Szirmay Lajos. — Szemiramis. Aar kéltmény; fordította Holló (Petrikás Mór). — A légyótt. Humoresk; írta Philantrop. (Vége következik). — Egy öngyilkos utolsó levele. Beszély. — Valami a hajról. Csevegés; írta Sganarelle. — Képmagyarázat. — Mindenféle. Melléklet: „A kincs” című regény 17-32. oldala. „Gazdasági és háztartási lapok” január havi száma. Képek: Boldog újvet! — Nöstény tigris kölykeivel zsakmányra indulóban. — Gesztenyesütő. — A pannonhalmi zárta. — Borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Talány megfejtések. — Megfejtők nevei. — Kérdések, feleletek, ajánlatok. — A szerkesztőség postája. — Hirdetések. — A kis lottó húzása.

— A „Közoktatás” 1. száma következő tartalommal jelent meg: Údv olvasóinkhoz. Tomor Ferencz. — A gymnasiumi új ténptörvény és az utasítások. Dr. Lutter Nándortól. — Teendő a naptárszerkesztésben. Gyula J. Bélatól. Egy irodalmi jelenség és a róla való vélemények. Veritas-tól. Kritikai szemle. Tankönyvbírálat. Theorewk Arpad-tól. — Levelezések. Vegyesek. Beküldött könyvek. Pályázat. Szerkesztői izenet. Hirdetés. — A lapot a Lampel-Wodianer-féle könyvkiadó czég (Budapest, Váci utca 13.) adja ki. Előfizetési ára negyedr 1 frt, fél évre 2 frt, egész évre 4 frt.

— A „Vasárnapi Ujság” 1. számának tartalma: Szöveg: Zrinyi György. Ballagi Aladártól. — Az őrszem. Kéltmény Szabó Sándortól. — Recipe. Rajz. Két pohárköszöntő. Rényi Rzsóttól. — Angyalcsináló. — Egyveleg. — Guiteau. — A hamelnai patkányvesztő. — Az újvi köszöntések történetéből. — A színházak csudái. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi újság? — Halálhírek. — Szerkesztői mondani való. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Zrinyi Gy. — Angyalcsináló. — A hamelnai patkányvesztő — Guiteau a törvényszék előtt. — A szinpad kereszteszete. — Nagy silyesztő. — Kis silyesztő.

Melléklet: A „Világkrónika” 1. sz. következő tartalommal jelent meg:

Kolumbusz Kristóf élete, saját fia elbeszélése szerint. (15 képpel.) Egy főispáni beiktatás a mult században. A bujdosók (Kéltmény). A Ring-színház égése. (4 képpel). A színházak biztonsága. Udvari gyászünnepek Kínában. A leggyorsabb gőzhajó. A két lap ára együtt fél évre 5 frt egész évre 10 frt.

A „Bécsi magyar ujság” ez évi első (3.) számának tartalma: A jöteknység a nemzetgazdaságban. Külföldi magyar egyletek. Egyveleg. Különféle Zene- és művészet. Sakk-talány. Nyilttér. Tárza: Újve. Budapesti levél. Vécesey Móról. Csarnok: Egy agglégény feleségeiből. Kaposi-tól. Mikor a férj olaszul tanul. Gybarth-tól Szerkesztői izenetek. Lapulajdonos és felelős szerkesztő: Békési József. Előfizetési ár: fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt.

A „Budapesti Hirlap” a legolcsóbb politikai, gazdasági és szépirodalmi napilap, megjelenik minden nap, tehát hétfőn és ünnepek napokon is 12-16 oldalnyi tartalommal. Politikai magatartásának irányzója a magyar nemzeti érdekek apólása mindenek felett. Pártkötélbe semmi körülmények között nem lép, de sőt fenntartotta magának minden oldallal szemben a nemzeti érdekek, a magyar politikai igazságnak a maga szaband és független meggyőződése szerinti hangoztatását.

Irányezikket rendezen Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő írják. Regénycsarnokában egy-egy érdekes regényt közöl a legjobb szerzőktől. Új évtől megkezdte Tolnai Lajosnak: „A báróné ténsszószó” című két kötetes eredeti regényét, ezután Teleki Sándor gróftól „A barna paraszt feleségét.”

Az előfizetési pénzek a „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalához (kalap-utca 16. sz. küldendők).

Ára: egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

Az „Ország-Világ” című képes lap ez idei évfolyamának VIII. füzetét megjelent s beklüdtetett szerkesztőségünknek. Igen örvendünk, hogy van alkalmunk szólni ezen kitűnő, tapintatosan szerkesztett és gyönyörtien illusztrált vállalatról, és nem is mulasztjuk el, hogy ne figyelmeztessük rá olvasóinkat. A jelen füzet tartalmaz egy eredeti regényt Abráryi Kornél tollából („Elvált férj”) és egy franciaiból fordított érdekes regényt: „A báróné szelleme”. Ezenkívül van benne egy kis rajz: „San Lazaro” Várkonyi Bélától és egy csinos angol novella: „Apja leánya”. A szépirodalmi részt két kéltmény, egy eredeti és egy fordított zárja be. Az ismeretterjesztő rész tartalma: „Öseink asztala”, mely arról szól, hogy a mi derék ősapáink mifele ételekkel éltek; azután: „Egy éj San-Francisco játékarlangjaiban”, egy tengerészti elbeszélése után. Igen sikerült tárza Mészáros Istvántól: „Szilveszter álma”. Az apróbb rovatok, u. m. irodalom, színház, zene, képzőművészet, hymen, gyászrovatok, divat, társulatok, találmányok stb. igen élénken vannak öszszelítva A képek közli kiemeljük a következőket: A Balaton tündére, képek a Bocheból, a Ring-színház égése, újvi üdvözet, boldog újvet! stb. Ismételve ajánljuk olvasóinknak ezen minden tekintetben kitűnő és pártolásra méltó vállalatot. Ara félévre 2 frt 50 kr.

Az „Iparos Ügyi Közlöny” fenállása szellemileg és anyagiilag biztosítva lévén, elhatároztam, hogy a január hó 21-re ígért 3-ik számot már január hó 14-én adom ki, miről midőn a n. e. közönséget értesíteni szerencsém van, tisztelettel kérem a lapom terjesztésére vállalkozott szives gyűjtöket, méltósságnak gyűjtő iverket hozzáim melőbb annival inkább visszaküldeni, hogy a kellő időben tájékozva legyek a nyomtatandó példányok száma iránt, mert felesleges példányokat nem nyomtatandók. Deés, Havas Gyula.

— Uj zeneművek. Taborszky és Parsch zenemű kereskedésben Budapeston megjelent: 32-ik magyar ábránd, magyar dalok felett. 1. Plevna nóta Szentirmay-tól. 2. Minden este fuvalozók sokáig. 3. Békét vertem. 4. Baja városa. 5. Egy kis lány sétál a vázi utczán. (Szentirmay-tól), zongorára szerze Székely Imre. Ara 1 frt 50 kr.

Nyilatkozat.*)

Az utóbbi napokban országszerzte bejárta a lapokat azon rémhír, hogy Nagy-Enyeden bíróságilag két oly egyen hullája ásatott ki, kiknek élete nagy öszszzegek volt biztosítva s ezek hulláin a mérgezés constatáltatott, sőt egyik kolozsvári lap szerint mérgezett hullarészek is küldettek volna be az ottani egyetem bonczitani intézetéhez. — E hulla kiasási hir teljesen légből kapott, ily kiasás hatósági közbejövétel nélkül nem is eszközölhető s ez irányban a városi hatóság megtalálva teljességgel nem lett.

Nagy-Enyeden, 1882. jan. 4-én.

A városi rendőrség.

VEGYES HIREK.

— Tőlünk nem függő akadályok miatt a t. közönség közül sokan nem kapván lapunk 1. és 2. számát, tisztelettel felkérjük mindazokat, kik lapunkat jártni óhajtnák, sziveskedjenek e tekintetben a kiadóhivatalhoz fordulni.

— Király ő Felsege Bécs város lakosságát nagyszerű újvi ajándékkal lepte meg. Ugyanis félmillió frtot utalványozott magánpénztárából a Ringszínház telkén építendő új jöteknony-alapítványi háza.

— Kézfogó. Dancs Sámuel, a helybeli polgári iskola igazgatója jegyet váltott Wokál János könyvtárus hűga és nevelt leányával Wokál Ilka kisaszszonyynyal. Öszinte üdvkívánataink kíséretében közöljük e hirt.

— Isteni tisztelet Enyed pusztulásának évfordulóján. Városunknak 1849. január 8-ról 9-ére virradó éj-jel történt feldulása évfordulóján, január 9-én, d. e. fog megtartani a szokásos isteni tisztelet, ugy a rom. kath. mint az ev. ref. és ágostai hitvallásu egyházban. A gyász-ünnepek előestéjén, a 350 leglyilkott enyedi polgár és polgárnő tetemeit magában foglaló, vár melletti közös siron az útdokok kegyelele világot gyujtand az ártatlanul ki-szenvedettek emlékének.

— Nagy-Enyed város képviselőtételének részben megújítása végett megyénk alispánja a választást folyó hó 9-re, hétfőre tűzte ki. Választandó 15 rendes és 8 póttag; még pedig: a „patakon inneni” kerületben (választási helyiség a városháza) 9 rendes és 4 póttag; a „patakon túli kerületben” (választási helyiség a megyeháza) 6 rendes és 4 póttag. — Választás kezdete reggel 8 órakor, vége este 6 órakor. — Legyen békes egyetértés addig s közös megelégedés a választással akkor!

— Megyénk alispánja a megyei bizottság tagjaihoz következő felhívást intézett. Főispán ur ő méltga több megyei bizottsági tagnak hozzá beadott kérelme folytán, folyó hó 27-én 403. sz. a. kelt leiratával 1882. évi január hó 10-re rendkívüli megyei bizottsági közgyűlés egybehívására híván fel, midőn erről értesíteni szerencsés

*) Tisztelettel felkértek, a szóban forgó hirt fölveti lapok, e nyilatkozat átvételére.

